

Foto på tussilago: Gert Olsson/Scandinav

2020-05-04 11:58 CEST

Våren tog halt (Vårkollen 2020)

Över 10 000 observationer av tussilago, blåsippa, vitsippa, sälg, björk och hägg rapporterades in från nästan 2 000 platser i landet, när Vårkollen ville veta hur långt våren hade kommit under Valborgshelgen, vilket är 25 procent mer än de föregående åren. Dessa växters blomning respektive lövsprickning har kommit långt norrut i år jämfört med observationer för 100 år sedan, men jämfört med de senaste fem årens vårkollar blev det

ganska nära medel, då våren tog halt sista veckan innan Valborg och i nordligaste Sverige och fjällen låg snön fortfarande djup.

Under Valborgshelgen genomförde Svenska Botaniska Föreningen tillsammans med forskare vid Sveriges lantbruksuniversitet Vårkollen för sjätte gången. Vårkollen är ett medborgarforskningsprojekt där forskare analyserar data om vårtecken som frivilliga har rapporterat in. Tanken är att få en ögonblicksbild av hur långt våren har kommit i landet, så att man kan se om och hur vårens ankomst påverkas av klimatförändringar.

– Vi är glada att ännu fler har deltagit i Vårkollen i år och hoppas så klart att detta ska bidra till ett ökat engagemang för våra vilda växter och vad som händer med dem i ett förändrat klimat, säger Mora Aronsson, ordförande för Svenska Botaniska Föreningen.

Under slutet av 1800-talet och början av 1900-talet fanns en liknande verksamhet, vilket gör att Vårkollens resultat kan jämföras med hur det såg ut vid Valborg för hundra år sedan. Till exempel var det normalt att björkarnas lövsprickning startade precis vid Valborg i allra sydligaste Skåne. Tidigare år med Vårkollen visar att lövsprickningen numera har nått långt upp i Svealand till 1 maj och i år även en bit in i södra Norrland. På samma sätt hade sälgen börjat blomma i hela Götaland och Svealand vid Valborg, enligt den historiska databasen, men i år har sälgen påbörjat sin blomning långt upp i Norrland, undantaget nordligaste delarna och fjällen. Den är t.o.m. överblommad ända upp till Mälardalen. Anmärkningsvärt är också att häggen, som tidigare började blomma först i mitten av maj i sydligaste Skåne, två år i rad nu börjat blomma i delar av Götaland och Svealand. De fem föregående Vårkollarna visar dock att i medeltal startar inte häggens blomning förrän efter 1:a maj.

– Även om vi har forskningsresultat som visar att lövsprickningen hos björk och blomningen hos vårblommande arter tidigare lagts några veckor sedan 1980-talet, vet vi att olika arter kommer att påverkas på olika sätt av klimatförändringen. Med så många Vårkollar i bagaget kan vi nu börja skönja vad som är det nya "normala", säger Ola Langvall vid Sveriges lantbruksuniversitet och samordnare för Svenska fenologinätverket.

I år har det varit ännu tydligare hur olika våra arter reagerar på olika väderförhållanden under våren och, inte minst, hur stor påverkan snötäckets utbredning vid den här tidpunkten har. Särskilt tydligt är detta för de tidiga arterna, såsom tussilago, blåsippa och sälg. Björkens lövsprickning och häggblomningen, som är lite senare i starten, visar dock att vårens ankomst har kommit 10–15 mil längre norrut i år, jämfört med de föregående fem åren och hela 60 mil längre norrut, eller är minst 2 veckor tidigare än för hundra år sedan.

Mer information

- Nedan finns länkar till kartbilder, som presenterar en analys av årets

Vårkollen-rapporter (färgade prickar). I samma kartor finns datumlinjer, som visar när respektive art i medeltal började blomma enligt de historiska data som samlades in under perioden 1873-1920. De grå nyanserna i bakgrunden på kartan visar hur Vårkollens observationer såg ut i medeltal i de föregående fem årens Vårkollar. För mer information om detta och om Svenska fenologinätverket, kontakta Ola Langvall.

- På www.varkollen.se presenteras alla observationer som skickats in.
- Vårkollens folder kan laddas hem på www.naturenskalender.se/filessharing/varkollen.pdf

Kontaktpersoner

Svenska botaniska föreningen (www.svenskbotanik.se)

Mora Aronsson

mora.aronsson@svenskbotanik.se, 070-668 26 82

Moa Pettersson

moa.pettersson@svenskbotanik.se, 070-923 66 76

SLU, samordnare för Svenska fenologinätverket (www.naturenskalender.se, www.varkollen.se)

Ola Langvall

ola.langvall@slu.se, 070-600 52 26

Vårkartor

Här kan de olika kartorna för respektive växtart laddas ned. Kartorna får användas fritt i artiklar om Vårkollen 2020. Ange källa: SLU/Ola Langvall

- [Björk](#)
- [Blåsippa](#)
- [Hägg](#)
- [Sälg](#)
- [Tussilago](#)
- [Vitsippa](#)
- [Antal observationer under vårkollen åren 2015–2020](#)

Kontaktpersoner

David Stephansson

Presskontakt

Presskontakt

Forskningsinformation

David.Stephansson@slu.se

018-67 14 92

072-511 69 90